

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ARTHUR DOURLIAC

ΟΙ ΔΥΟ ΣΑΛΠΙΓΚΤΑΙ

... 'Αποθέσανε τὸν πληγωμένο στὸ χρεβάτι μὲ τὰ μπλε τσόχινα παραπετάσματα, ἔπειτα γυρίζοντας στὸ γέρο, ποὺ μηχανικῶς κρατοῦσε πάντα στὸ στόμα του τὴν πίπα του :

— 'Εκεῖ! εἶπαν, δὲν θὰ σᾶς δώσω μεγάλο βάρος, τὸ φτωχὸ παιδί, σὲ λίγο μᾶς ἀφίνει χρόνους. 'Αλλὰ ἦταν γενναῖο, καλλίτερα θάναι νὰ πεθάνῃ ἐδῶ, παρὰ μὲς' στὸν κάμπο.

'Ο γέρος κούνησε τὸ κεφάλι.

— Μήπως ἔχεις κανένα γυιὸ στὸ στρατὸ μπάριμα ; τὸν ρώτησαν.

— 'Οχι, ἀλλὰ ὑπέρηται ἐγὼ ὁ ἴδιος. Πρῶν σάλπιγκτῆς στὸ 3ο τῶν Ζουάρων, σύντροφος.

— Σὰν κι' αὐτὸν τότε! καὶ τὴ παλληκάρη τὸ καὶμένο !... 'Εσίμανε τὴν τελευταία ἐφοδο...

— Καὶ τὴ ἐφοδο ! εἶπε πέσει καὶ βαροῦσε ἀκόμη τὴ σάλπιγγα, σκυλλισμένος, ἐνῶ οἱ ἄλλοι πηδοῦσαν σὰν διαβόλοι...

— 'Ἦταν γενναῖος, ἐπανελάβην ἀπλά ὁ παλὴρὸς σάλπιγκτῆς μείνεται ὅμως ἥσυχοι, θὰ βοῇ τὸν θάνατο ἐνὸς γενναίου, κι' ἂν ἐπανελθῇ στὶς αἰσθήσεις του, θάχῃ ἕνα φίλο γιὰ νὰ τοῦ πάρῃ τὶς τελευταῖες τὸν ὁληθείσας...

— Εὐχαριστοῦμε, σύντροφε.

'Απομακρύνθηκαν γιὰ νὰ γυρίσουν στὸν καταυλισμὸ, περνώντας μὲς' ἀπ' τὸ χωριὸ ποῦταν κυριολεκτικῶς φραγμένοι ἀπὸ σκοτωμένους καὶ ψυχορραγούντας.

'Ο γέρος ἀπόμεινε μόνος, ἀκίνητος στὴ γωνία τοῦ τζακιῦ, ὀνειροπολῶν...

Τί ;

Τὸν καιρὸ τῆς νιότης του ποὺ ὅταν, βάραγε ἐφοδο, πηδοῦσε μὲ τὸ σύνταγμα του τὶς ἀποζημιωμένες πλαγίς τῶν βουνῶν τῆς Καρβυλίας ἢ ἐσαρκώλωνε στὰ προχώματα κατὰ τὴν τρομερὴ ἐπίθεση τῆς Κωνσταντινῆς.

— 'Ὁ ! τίς ὥρατιες ἐκεῖνες ἡμέρες τῆς δόξας καὶ τοῦ μεθυστοῦ ποὺ οἱ καθάρειες νότες τῶν γαλλικῶν σάλπγγων ἔτρεπαν σ' ἀτακτο φηγὴ 'Αραβας, Ρώσους, Αὐστριακοὺς, Κινέζους !

Τώρα, αὐτὸς ἦταν περὶ ἀδύναμος κι' ἀσθενικός... Τώρα ἔβλεπε τοὺς Γάλλους νὰ ὀπισθοχωροῦν μπρὸς στὶς προσωπικὲς μάζες...

— 'Ἦταν θλιμμένος, ὀλομόναχος.

Κι' ἀκούγε στὸ βάθος τῆς μνήμης του, τ' ἀλλοτινὰ χαρούμενα σάλπιγματα... κι' ἕνα ἄλλο ἀκόμη σάλπιγμα..., ἀδύνατο, διατακτικόν... ἐνὸς μαθητοῦ μὲ μελαγχολία μὰγουλα ποὺ τὰ φρούσκιωνε μ' ὅλες του τὶς δυνάμεις, φουσκώντας μέσα στὴν πατρικὴ τρομπέττα.

'Ο Φραγκίσκος Λορραίν, γυρνώντας ἀπ' τὴν 'Αφρική, εἶχε φέρει μαζί του, ἐκτός ἀπὸ μιὰ σφαῖρα στὸ γόνατο ποὺ τὸν ἔκαινε νὰ σέρῃ τὴ γάμπα του κι' ἀπ' τὸ στρατιωτικὸ μετάλιο ποὺ κοσμοῦσε τὸ στήθος του, ἕνα ἀγοράκι τὸ ὁποῖο εἶχε ἀποκτήσει ἀπὸ μιὰ Μαυριτανή. Τὴν εἶχε παντρεφθῇ κεῖ - κάτω καὶ τοῦτε πεθαίνει ποτοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ γενεθλίο τῆς ἑδαφός.

— 'Εταῖ λοιπὸν, ὁ Λορραίν ἀναγκαστικῶς, εἶχε γίνῃ πατέρας καὶ μητέρα συγχρόνως γιὰ τὸν Πετράκη του, ποὺ τὸν ἐλάτρευε, ὑποκρίπτοντας ὅμως πάντα τὴν πατρικὴ του στοργή 'ἀσυμφίβαστη, ὅπως ἔλεγε, πρὸς τὴν πειθυρία' ὅπὸ ἐξωτερικὸ σκληρὸ κι' αὐστηρό.

Τὸ παιδί μεγάλωνε, εἶχε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πατέρα του μαζί μὲ τὴν μπροστίνην ἐπιδερμίδα καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά τῆς μητέρας του, ἦταν τοῖμαρὸ, ἔξυπνο καὶ καλὸ.

— Εἶνε ἕνας λαμπρὸς μερμπαντιῆς, καὶ θὰ γίνῃ ἕνας λαμπρὸς στρατιώτης ! ἔλεγε ὑπερήφανα ὁ παλὴρὸς σάλπιγκτῆς.

Δυστυχῶς ὁ «μαυριδερός» ὅπως ὠνόμασαν στὸ χωριὸ τὸ γυιὸ του, εἶχε κληρονομήσει ἀπ' τοὺς προπάτορες τῆς μητέρας του ἀναμφιβόλως, ληστρικὰ ἐνστικτα, τὰ ὁποῖα ἐξαγρόωναν τὴν ἀκαμπτη τιμωρία τοῦ Λορραίν.

Τοῦ κάκου εἶχε πολλαπλασιάσει τὶς ἐπιπλήξεις του. 'Ακατάπαντα τὸ χαμὶν πιανότανε ἐπ' αὐτοφῶφ νὰ κλέβῃ φρούτα ἀπ' τοὺς ἐνόχους κήπους.

Μιά μέρα, πρῶγμα χειρότερο, ἀποδείχτηκε ἐνόχος μεγάλης κλοπῆς.

Τοῦτῃ τῇ φορᾷ, ὁ γέρος δὲν εἶπε τίποτα παρὰ ξεκαρφίτωσε τὸ παρσίγγα ἀπ' τὸ στήθος του καὶ τὸ χρέμασε σ' ἕνα καρφί. 'Υστερα, μ' ὅλα τὰ θερμὰ παρακάλια τοῦ γυιῦ του, τὸν ἔδωξε ἀπ' τὸ σπῖτι του, διακηρύσσοντας ὅτι δὲν μποροῦσε νάναί πατέρας ἐνὸς κλέφτη.

'Ο Πέτρος εἶχε φύγει καὶ δὲν εἶχε πιά δώσει σημεῖα ζωῆς. Εἶχε πεθάνει ; Τὸ ἀγνοοῦσαν. Μὰ ποτὲ πιά ὁ παλὴρὸς στρατιώτης δὲν εἶχε προφέρει τὸνομα του, καὶ αὐτὴ τὴν ὥρα ποὺ τὸν αἰσθάνοντο ἔτρεμαν γιὰ τὰ παιδιά τους, αὐτοὺς δὲν εἶχε τὴν θλιβερὴ γλυκύτητα νὰ φοβᾶται γιὰ τὸ δικό του.

Τὰ τσόχινα παραπετάσματα εἶχαν τρεμουλιάσει, ὁ πληγωμένος κοινοῦτανε μ' ἕνα ἀδύνατο βογγήν.

'Ανάβοντας ἕνα σπαρματσέτο ποὺ κἀνῆζε, ὁ μπάριμα Λορραίν

μπῆκε μέσ' στὴ σκοτεινὴ χρεβάτοκαμαροῦλα.

— Μήπως θέλεις τίποτα, γενναῖε μου ; ἐγὼ....

Δὲν ἀποτελείωσε.

Γαλβανισθεὶς ἀπ' αὐτὴ τὴ φωνή, ὁ ψυχορραγὼν εἶχεν ἀνασηκωθεί στὸς ἀγκῶνες καὶ σ' αὐτὸ τὸ δύστυχο ἀκρωτηριασμένο πρόσωπο, ποὺ τὸ περιβάλλανε καταματωμένοι ἐπίδεσμοι, ὁ πατέρας ἀναγνώρισε τὸν γιὸ του.

— Πέτρο !... Πέτρο !... ἐτραύλισε, πνιγμένος.

Τὸ σπαρματσέτο ἔτρεχε πάνω στὰ δάκτυλά του, σὲ πόρνες σταγόνες, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνεται !...

— 'Εμειν' ἐκεῖ.... ἀκίνητος... βλοσυρός... κυττάζοντας μὲ μάτι θολό, ἀποχανωμένο αὐτὸ τὸ παιδί, ποὺ τόσο, τὸ εἶχε ἀγαπήσει, ποὺ τόσο εἶχε κλάψει, μυστικῶς....

Κι' ὁ πληγωμένος ἐπίσης τὸν εἶχεν ἀναγνώρισει.

— Συγγνώμην, πατέρα !... συγγνώμην !... ἐγόγγυσε ἐνώνοντας τὰ χέρια του.

— 'Ο γέρος, μὲ τὸν λάρυγγα σφιγγόμενο, δὲν ἀποκρίθηκε...

— Συγχώρησε με, σὰς ἱκετεύω, ἐπανελάβε ὁ δυστυχισμένος. Πατέρα, ἔζησα κακὰ, ἀλλὰ πεθαίνω τίμα...

'Ο γέρος σιωποῦσε πάντα.

— 'Ο ἄλλος ξανάπεσε, καταβεβλημένος, στὸ προσέφαλο του.

— 'Αλλὰ τότε, αἰσθάνθηκε κατὶ τι τὸ ὕψος τὴ πέφτῃ σταγόνα πρὸς σιαγὼνα πάνω στὸ πρόσωπό του.

'Ο πατέρας ἔκλαιγε κι' αὐτὰ τὰ εὐλογημένα δάκρυα ἐξάγνιζαν τὸ μασμένο αὐτὸ μέτωπο σὰν δεῦτερο βάρβισμα.

— 'Επειτα παίρνοντας τὸ μετάλιο τῆς Λεγεώνας τῆς Τιμῆς, τὸ κρεμασμένο τόσο χρόνια στὰ πόδια τοῦ 'Εσταυρωμένου, ὁ ἀπόμαχος, τὸ τοποθέτησε πάνω στὸ στήθος τοῦ παιδιοῦ του.

— 'Ενα εἶδος ἐκστάσεως ἐφώτισε τὰ ὄχρα, χαλαστικτικὰ τοῦ ἐτοιμοθάνατου. — 'Εφρε με τρεμμένο χερί τὸ ἐνδοξο παράσημο στὰ χεῖρά του ψιθυρίζοντας :

— Εὐχαριστῶ !...

Ξεψύχησε.

— Λογία, κάνε προσκλητήριο.

'Ἡ ἡμέρα προχωροῦσε καὶ τὸ ἀποδεκτικὸν σύνταγμα πιερατσέτο μὲ τοὺς σάκκους στὴν πλάτη.

— 'Ὀμιτέρ.

— Παρών.

— Μωχαμέτ Ἀλῆ Λορραίν ;

— Παρών ! ἀποκρίθηκε μὴ φωνὴ ἄρρε-νοπῆ.

— 'Ὀλονῶν τὰ βλέματα στρέφονταν πρὸς τὸν σάλπιγκτή.

— 'Ο γέρος, πελιδνός, ἀλλὰ μὲ τὰ μάτια ξερά, ντυμένος μὲ τὴ στολή τοῦ γυιοῦ του, βγαίνει ἀπ' τοὺς σίτους.

— 'Ὀνομόζοιμα Λορραίν, παλὴρὸς σάλπιγκτῆς στὸ 3ο τῶν Ζουάρων, ἀντικαθιστῶ τὸ γυιὸ μου ποὺ σκοτώθηκε πολεμώντας ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ.

Σιωπηλὰ ὁ λοχαγὸς ἀποκαλύπτεται μπροστὰ στὸν ἀπόμαχο κι' ὁ κατάλογος ἐξακολουθεῖ.

— 'Εμπρός !

— 'Ο ἐχθρὸς ἐπανεῆλθε, περισφίγγοντας τὸ μικρὸ στράτευμα.

— 'Εμπρός !

— 'Ἡ σάλπιγγα σημαίνει ἐφοδο...

— 'Ενα φρικίασμα περῶν μέσ' στὴν ψυχὴ τῶν στρατιωτῶν, στὸν ἄγριο τόνό της, τὸν παρακατικό.

Εἶνε κατὶ τι τὸ τρομακτικόν, τὸ ἀπελπισμένο, εἶνε ἡ κραυγὴ τῆς ὀργῆς, τοῦ μίσους, τῆς ἐκδικήσεως, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Γάλλου.

Κι' οἱ ζουάρτοι πηδοῦν παράφοροι, μισομυθισμένοι, ἀγριοποῖ.

Κι' ὁ γέρος ἐπίσης τρέχει σὰν κι' αὐτοὺς, δὲν σέρνει πιά τὸ πόδι του. 'Εμπρός ! Μὲ τὴν σάλπιγγα στὰ χεῖρά, σημαίνει, χωρὶς νὰ σταματῇ καθόλου...

Τὸ αἷμα του βγαίνει ἀπ' τὸ στόμα, τὰ μάτια του θολώνουν, τὰ μελίσγία του χτυποῦν...

Προχωρεῖ, προχωρεῖ, σάλπιζοντας πάντοτε μανιωδῶς.

Μιά σφαῖρα τοῦ συντρίβει τὸ δεξιὸ μπράτσο καὶ παίρνει τὴν σάλπιγγα μὲ τ' ἄριστρό. Μιά ἄλλη τοῦ τρυπάει πέρα ὡς πέρα τὴ γάμπα, κι' ὁμως ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχῃ. — 'Επὶ τέλους μὴ τελευταία σφαῖρα τὸν χτυπάει κατὰκαρδὰ καὶ πέφτει στὴν ἴδια θέσι, στὴν ὁποία ἔπεσε καὶ τὸ παιδί του λίγες ὥρες πρωτίτερα...

Μετάφρ. Τ. Βώκου

Τὸ «Μπουκέτο» εὐρίσκεται στὴν εὐχάριστο θέσι νὰ σᾶς ἀναγγεῖλῃ, ὅτι ἀπέκτησεν ἤδη, καὶ τὴν **Αὐτοβιογραφίαν** τοῦ ἀλησμόνητου θεατρικοῦ συγγραφέως, ποιητοῦ, σατυρικοῦ, μυθιστοριογράφου **ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ** ἡ ὁποία ἐγράφη ὑπὸ τοῦ πολυκλαύστου λογοτέχνητος ὀλίγων καιρῶν πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ — τὴν ὁποῖαν θ' ἀρχίσῃ νὰ δημοσιεύῃ προσεχῶς.